

آیین نامه اجرایی بخش معافیت تحصیلی قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب

۰۶/۰۹/۱۳۹۰

ماده ۱:

در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند.

الف:

الف-قانون: قانون خدمت وظیفه عمومی-مصوب ۱۳۶۳-و کلیه الحاقات و اصلاحات بعدی آن.

ب:

ب-سازمان-سازمان وظیفه عمومی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و رده های هم نام در استان ها

پ:

پ-وزارت علوم:وزارت علوم،تحقیقات و فناوری.

ت:

ت-وزارت بهداشت:وزارت بهداشت،درمان آموزش پزشکی

ث:

ث-دانشگاه ها:کلیه دانشگاه ها،مراکز و موسسات آموزش عالی دولتی یا غیر دولتی داخلی و خارجی مورد تایید وزارتخانه های علوم،بهداشت و آموزش و پرورش.

ج:

ج-مراکز:مرکز مدیریت حوزه های علمیه یا نمایندگان رسمی آن در استان ها.

چ:

چ-دانش آموز:کسی که طبق ضوابط و مقررات وزارت آموزش و پرورش،در یکی از مدارس روزانه،بزرگسالان با آموزش از راه دوربه تحصیل اشتغال دارد.

ح:

ح- دانشجو: کسی که طبق ضوابط مقررات وزارتخانه های علوم و بهداشت، در یکی از دانشگاهها به تحصیل اشتغال دارد.

خ:

خ- طلبه: کسی که طبق ضوابط شورای عالی حوزه های علمیه، در یکی از حوزه های علمیه یا مدارس علوم دینی به تحصیل اشتغال دارد.

تبصره:

سایر عبارات و اصطلاحات به کار رفته در این آیین نامه، مبنی بر معانی و تعاریف به کار گرفته شده در قانون و آیین نامه اجرایی آن می باشد.

ماده ۲:

مشمولان دارای مدرک دیپلم و پیش دانشگاهی و مشمولان فارغ التحصیل مقاطع دانشگاهی یا معادل آن در حوزه های علمیه، چنانچه در مهلت یک سال پس از فراغت از تحصیل در هرمقطع، براساس مقررات وزلرتخانه های علوم وبهداشت.

ماده ۳:

دانشجویانی که دانشگاه محل تحصیل آنها منحل شود، به شرطی که غایب شناخته نشوند، در صورت پذیرش در سایر دانشگاه ها (براساس مقررات وزارتخانه های علوم بهداشت)، مدت تحصیل انجام شده، جزو سنوات مجاز معافیت تحصیلی آنها محسوب نخواهد شد.

ماده ۴:

انتقال یا تغییر رشته دانشجو در مواردی که نیاز به انصراف و آزمون مجدد نمی باشد، در صورتی مشمول معافیت تحصیلی خواهد بود که از حداکثر سنوات مجاز تحصیلی تجاوز ننماید.

ماده ۵:

ماده ۵- معافیت تحصیلی دانش آموزان، دانشجویان و طلابی که اخراج می شوند یا از تحصیل انصراف داده یا ترک تحصیل می نمایند، چنانچه ظرف یکسال از تاریخ اخراج، انصراف یا ترک تحصیل، در همان رشته و مقطع بازگشت به تحصیل نمایند. حسب مورد با در خواست مدرسه، دانشگاه یا مرکز مربوط و تصویب کمیسیون موارد خاص مناطق و نواحی آموزش و پرورش در خصوص دانش آموزان، کمیسیون موارد خاص مرکزی یا استانی مربوط در خصوص دانشجویان و کمیسیون موارد خاص مرکز مدیریت حوزه های علمیه در خصوص طلاب، مشروط به رعایت سقف سنوات تحصیلی موضوع مواد (۳۲) و (۳۳) قانون استمرار می یابد.

تبصره:

دانش آموزان، دانشجویان و طلاب اخراجی، در صورت عدم بازگشت به تحصیل، امکان استفاده از معافیت تحصیلی را ندارد.

ماده ۶:

معافیت تحصیلی برای مشمولان در مقطع تحصیلی متوسطه، هریک از مقاطع دانشگاهی حوزه علمیه داخل یا خارج کشور، فقط یک بار صادر می شود.

تبصره:

تبصره: صدور معافیت تحصیلی برای ادامه تحصیل در مقطع کارشناسی و بالاتر پیوسته، در مورد فارغ التحصیلان کاردانی رشته هایی که با تایید وزارتخانه های علوم یا بهداشت، مقطع ناپیوسته بالاتر ندارد، بلامانع است.

ماده ۷:

معافیت تحصیلی دانشجویان انصرافی، در صورتی که یک سال پس از تاریخ انصراف، در مقطع یا رشته یا دانشگاه جدید یا یک حوزه علمیه پذیرفته شوند، در طول مدت تحصیل در مقاطع دانشگاهی (از دیپلم تا دکترای تخصصی) مشروط به اینکه انصراف، در مدت سنوات مجاز موضوع تبصره (۱) ماده (۳۳) قانون صورت گرفته باشد، فقط یکبار قابل تمدید است در این صورت، مدت تحصیل قبلی جزو سنوات تحصیلی جدید محسوب نخواهد شد.

1 تبصره:

دانشجویان انصرافی که با یک مقطع تحصیلی پایین تر فارغ التحصیل می شوند در شمول این ماده قرار ندارند و ادامه تحصیل آنان در مقطع بالاتر به شرط رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی موضوع این ماده در مقطع قبلی جزو سنوات تحصیلی بلامانع است.

2 تبصره:

در صورت اعزام شدن افراد موضوع این ماده به خدمت، ترخیص آنان با رعایت تبصره (۲) ماده (۳۵) قانون بلامانع است.

ماده ۸:

در اجرای تبصره (۲) ماده (۳۵) قانون، ترخیص کارکنان وظیفه بدون غیبت اولیه در حین خدمت بیش از یک سال تاریخ فراغت آنان از مقاطع قبلی سپری شده باشد نیز جهت ادامه تحصیل در مقاطع کارشناسی و بالاتر به جز در زمان های اضطراری و جنگ بلامانع است.

ماده ۹:

مشمولانی که مطابق قانون برای تحصیل در حوزه های علمیه پذیرفته می شود، تا زمانی که در چارچوب مفاد ماده (۳۲) قانون تبصره آن به تحصیل اشتغال دارند، مشروط به نداشتن غیبت می توانند از معافیت تحصیلی استفاده نمایند. اجرای این ماده توسط سازمان، طبق تدابیر ابلاغی ستاد کل نیرو های مسلح می باشد.

ماده ۱۰:

ادارات آموزش و پرورش موظفند اسامی دانش آموزانی را که به سن مشمولیت (هجده سال تمام براساس ماه تولد) می رسند و طبق قانون و این آیین نامه به تحصیل اشتغال دارند، به ترتیبی که سازمان اعلام می نماید، برای صدور معافیت تحصیلی به سازمان اعلام نمایند.

تبصره:

عدم حضور غیر موجه سه ماه متوالی و بیشتر دانش آموزان در واحد آموزشی مربوط، از نظر معافیت تحصیلی ترک تحصیل تلقی خواهد شد.

ماده ۱۱:

دانشگاه ها موظفند اسامی دانشجویانی را که مورد پذیرش قرار داده اند بر اساس ضوابطی که سازمان مشخص می نماید، جهت صدور معافیت تحصیلی اعلام نمایند.

1تبصره:

مدت اعتبار معافیت تحصیلی صادر شده، تا یک سال پس از تاریخ فراغت از تحصیل در هر مقطع است.

2تبصره:

در صورت وجود شرایط ادامه تحصیل د ر مدت اضافه موضوع تبصره (۲) ماده (۳۳) قانون دانشگاهها موظفند مدت اضافه شده را ظرف سه ماه از پایان مدت مجاز موضوع تبصره (۱) ماده یاد شده به سازمان اعلام نمایند.

ماده ۱۲:

صدور معافیت تحصیلی برای طلاب منوط به ارائه گواهی اشتغال به تحصیل آنان از طریق مرکز مربوط و بر اساس ضوابطی است که از سوی سازمان تعیین می شود و مدت اعتبار آن تا یک سال پس از تاریخ فراغت از تحصیل در هر دوره موضوع تبصره ماده (۳۳) قانون است.

ماده ۱۳:

معافیت تحصیلی طلاب، دانش آموزان و دانشجویان، حسب مورد تا پایان مهلت های مقرر در مواد (۳۲) و (۳۳) قانون است و افراد یاد شده موظفند حتی در صورتی که فارغ التحصیل نشده باشند ظرف یک سال از تاریخ یاد شده خود را جهت رسیدگی به وضعیت مشمولیت معرفی نمایند و فارغ التحصیل شدن در مهلت یک ساله مذکور، مجوزی برای صدور معافیت تحصیلی در مقطع بالاتر نخواهد بود.

ماده ۱۴:

در صورتی که طلبه ای بیش از شش ماه متوالی در یک سال تحصیلی به طور غیرموجه در محل تحصیل حاضر نشده و ترک تحصیل نماید یا از تحصیل انصراف داده و یا اخراج شود، مرکز مربوط موظف است مراتب را ظرف سه ماه برای لغو معافیت تحصیلی به وی و سازمان اعلام نماید.

1تبصره:

تشخیص غیر موجه بودن عدم حضور، با مرکز است.

2تبصره:

طلاب موضوع این ماده موظفند از تاریخ ترک تحصیل، انصراف یا اخراج، ظرف یک سال خود را جهت رسیدگی به وضعیت مشمولیت به سازمان یا مراکزی که از سوی سازمان تعیین می شود، معرفی نمایند.

3تبصره:

با طلاب موضوع این ماده که با استفاده از معافیت تحصیلی حوزوی هم زمان در دانشگاه نیز مشغول تحصیل بوده اند، بر اساس سای مقررات این آیین نامه رفتار می شود.

تبصره:

چنانچه امکان خروج از کشور و اشتغال به تحصیل مشمولان موضوع این ماده در مهلت تعیین شده به دلایل موجه فراهم نگردد، حسب مورد با تایید وزارت خانه های علوم یا بهداشت این مهلت تا شش ماه دیگر قابل تمدید است.

ماده ۱۵:

مقامات مسؤول در ادارات آموزش و پرورش ، دانشگاه ها و مراکز موظفند بر پیوستگی تحصیلی دانش آموزان ، دانشجویان و طلاب مشمول در مدت مجاز تحصیل ، نظارت کنند و در صورت فراغت یا ترک تحصیل ، انصراف و اخراج ، صورت اسامی آنان را ظرف سه ماه ، با ذکر مشخصات کامل و نشانی و رشته و مقطع تحصیلی ، به طور انفرادی و بر اساس ضوابطی که سازمان مشخص می نماید ، اعلام نمایند.

1تبصره:

متخلفان از اجرای این ماده در ادارات آموزش و پرورش و دانشگاه ها توسط سازمان به دستگاه مربوط جهت اعمال تنبیه های موضوع تبصره (۳) ماده (۳۴) قانون معرفی می گردند.

2تبصره:

متخلفان از اجرای این ماده در مراکز ، توسط سازمان به مرکز مربوط جهت اعمال تنبیه های مشابه تنبیه های موضوع تبصره (۳) ماده (۳۴) قانون بر اساس مصوبات شورای عالی حوزه های علمیه ، معرفی می گردند.

ماده ۱۶:

مشمولانی که با داشتن شرایط معافیت تحصیلی در خارج از کشور تحصیل می کنند ، موظفن ظرف یک سال از فراغت از تحصیل ، اخراج ، انصراف یا ترک تحصیل،خود را برای رسیدگی به وضع مشمولیت به نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور یا مراکز تعیین شده از سوی سازمان در داخل کشور معرفی نمایند.

ماده ۱۷:

دانش آموزانی که با استفاده از معافیت تحصیل اشتغال دارند،چنانچه در حین تحصیل به کشور مراجعت نمایند و ظرف سه ماه به محل تحصیل خود برنگردند،معافیت تحصیلی شان لغو خواهد شد.

تبصره:

چنانچه دانش آموزی برای بازگشت به محل تحصیل به مدت بیشتری نیاز داشته باشد،بر حسب پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و موافقت سازمان این مدت حداکثر تا سه ماه دیگر قابل تمدید خواهد بود.

ماده ۱۸:

مشمولان برای استفاده از معافیت تحصیلی خارج از کشور باید تضمین های لازم را قبل از خروج از کشور،به سازمان بپردازند و متعهد شوند در مهلت های مقرر مربوط،به کشور مراجعت نمایند و شرط سازمان مبنی برضبط تضمین به نفع دولت،درصورت عدم مراجعت به موقع را بپذیرند.

ماده ۱۹:

مشمولانی که معافیت تحصیلی خارج از کشور اخذ می نمایند باید ظرف شش ماه از تاریخ صدور معافیت، به تحصیل در خارج اشتغال یا بند و عدم اشتغال به تحصیل تا پایان مدت یاد شده، انصراف از تحصیل تلقی شده و معافیت تحصیلی شده و معافیت

ماده ۲۰:

دانشجویانی که با استفاده از معافیت تحصیلی در خارج از کشور تحصیل می کنند، چنانچه در حین تحصیل به کشور مراجعت نمایند و ظرف شش ماه به محل تحصیل خود برگردند، از حیث معافیت تحصیلی درشمول احکام دانشجوی انصرافی موضوع قانون و این آیین نامه خواهند بود.

تبصره:

چنانچه دانشجویی برای بازگشت به محل تحصیل به مدت بیشتری نیاز داشته باشد ، بر حسب پیشنهاد وزارت خانه های علوم یا بهداشت و موافقت سازمان این مدت با رعایت سقف مجاز تحصیل قابل تمدید خواهد بود.

ماده ۲۱:

مدت تحصیل معافیت خارج از لحاظ معافیت، همانند دانشجویان داخل کشور می باشد و افزایش مدت آن بر اساس تبصره (۲) ماده (۳۳) قانون ، حسب مورد با تایید وزارت خانه های علوم یا بهداشت خواهد بود.

ماده ۲۲:

انتقال معافیت تحصیلی دانشجویان شاغل به تحصیل در خارج از کشور به داخل، تا یک سال پس از قطع رابطه تحصیلی و با رعیت ضوابط و مقررات مورد عمل وزارت خانه های علوم یا بهداشت و با رعایت مفاد ماده (۳۳) قانون بلا مانع است لکن این مدت جزء سنوات مجاز معافیت تحصیلی آنان لحاظ خواهد شد.

ماده ۲۳:

طلاب دارای مدرک کارشناسی و بالاتر یا حسب مقررات مربوط معادل آن در حوزه، می توانند در چارچوب ضوابط موضوع ماده (۳۶) قانون و ماده (۱۸) این آیین نامه برای تحصیل به خارج از کشور مسافرت نمایند.

ماده ۲۴:

معافیت تحصیلی برای دانشجویان خارج از کشور حسب مورد با درخواست وزارت خانه های علوم، بهداشت یا سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی و توسط سازمان صادر می گردد.

ماده ۲۵:

طلابی که بر اساس مقررات مربوط، در خارج از کشور مشغول به تحصیل حوزوی می شوند، باید مدارک اشتغال به تحصیل خود را به مرکز مدیریت حوزه های علمیه ارسال نمایند تا در صورت تایید، از طریق مرکز یاد شده برای آنان درخواست معافیت تحصیلی شود.

ماده ۳۶:

مشمولانی که خارج از ضوابط قانون و این آیین نامه از کشور خارج شده باشند، نمی توانند از معافیت تحصیلی استفاده نمایند.

ماده ۳۷:

ایرانیان مقیم خارج از کشور و فرزندان مامورین ثابت دولت جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور و همچنین کسانی که قانوناً تحت کفالت یا ولایت قانونی آنها هستند، چنانچه ظرف یکسال پس از اخذ مدرک دیپلم یا پیش دانشگاهی در خارج از کشور، در یکی از دانشگاه ها و مراکز آموزشی عالی خارج مورد تایید وزارتخانه های علوم یا بهداشت پذیرفته شوند، با اعلام وزارتخانه های یاد شده، از معافیت تحصیلی برای ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر با رعایت مفاد ماده (۳۳) قانون برخورد دار خواهند شد.

۱ تبصره:

چنانچه فرزندان مامورین ثابت دولت، در سن مشمولیت و قبل از اخذ مدرک دیپلم یا پیش دانشگاهی به تبع مامورین والدین خود از کشور خارج و در مدارس ایرانی یا خارجی مورد تایید وزارت آموزش و پرورش به تحصیل اشتغال یابند، با رعایت مفاد ماده (۳۳) قانون می تواند از معافیت تحصیلی استفاده نمایند.

۲ تبصره:

مقیم بودن در خارج از کشور، توسط نمایندگی سیاسی یا کنسولی دولت جمهوری اسلامی ایران در کشور محل اقامت و براساس ضوابط مربوط احراز و از طریق وزارت امور خارجه به سازمان اعلام می گردد.

ماده ۳۸:

فرزندان مامورین ثابت دولت در خارج از کشور و همچنین کسانی که قانوناً آنها قرار دارند، چنانچه در سن مشمولیت و پس از اخذ دیپلم بالاتر به تبع ماموریت والدین و با تایید وزارتخانه علوم یا بهداشت در کشور محل ماموریت والدین به تحصیل اشتغال یابند، می توانند از معافیت تحصیلی خارج از کشور با رعایت مفاد ماده (۳۳) قانون استفاده نمایند.

ماده ۳۹:

برای کارکنان وظیفه غایب و همچنین مشمولان غایب، در صورتی که عذرشان مطابق تبصره (۳) ماده (۵۸) قانون موجه نباشد، معافیت تحصیلی صادر نمی گردد.